

Analiza ankete za potrebe PPD-a Laktaši

16. oktobar 2014.

Ovaj dokument predstavlja radnu verziju dijela analize anketnog upitnika provedenog na uzorku od 101 privrednog subjekta na području opštine Laktaši tokom avgusta i septembra mjeseca kroz Projekat ReGERD.

Radna verzija 1

1. UVOD

Projekat ReGERD (Regionalni rast kroz ekonomski i ruralni razvoj) koji se provodi na području opština Gradiška, Kozarska Dubica, Laktaši i Srbac, započeo je prvog januara 2014. godine, a trajanje je predviđeno do jula 2016. Projekat će težiti da podstakne i olakša saradnju između lokalnih aktera koji doprinose lokalnom i regionalnom ekonomskom razvoju kroz unapređenje ambijenta za razvoj malih i srednjih preduzeća, kao i razvoj inovativnih rješenja za poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća, samostalnih preduzetnika i farmera sa projektnog područja, tj. regije SAVA GARDEN.

U prvoj fazi implementacije ReGERD Projekta tj. do kraja 2014. godine projekat ima za cilj dati doprinos uspostavi aktivne saradnje privatnog i javnog sektora u cilju unapređenja ambijenata za razvoj poslovanja (privrednog ambijenta) na području sve 4 partnerske opštine, kao i na području čitave regije SAVA GARDEN, tj. LAG području (području djelovanja lokalne akcione grupe SAVUS/LAG SAVUS).

Analiza koja slijedi „Analiziranje potrebe za uspostavom i jačanjem dijaloga između privatnog i javnog sektora“, urađena na osnovu ankete provedene na uzorku od ukupno 321 privrednog subjekta na čitavom području regije SAVA GARDEN. Za potrebe ove analize na području partnerske opštine Laktaši anketiran je ukupno 101 privredni subjekt iz privatnog sektora.

Analiza predstavlja pregled provedenog istraživanja na reprezentativnom uzorku privrednih subjekata iz različitih sektora privrede, a po pitanju trenutnog stanja, tj. mišljenja predstavnika iz privatnog sektora u vezi sa:

- Opštim ambijentom za poslovanje na lokalnom nivou,
- Zadovoljstvom privrednika, tj. privatnog sektora uslugama javnog sektora,
- Potrebama aktivnije saradnje privatnog i javnog sektora,
- Najvažnijim temama i potrebom za uspostavu dijaloga privatnog i javnog sektora, kao i
- Spremnošću anketiranih da učestvuju u dijalogu sa javnim sektorom u cilju unapređenja ambijenta za poslovanje.

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1. Cilj istraživanja

Provedeno istraživanje je imalo za cilj da utvrdi jasne stavove i mišljenje vlasnika/direktora ili ljudi na rukovodećim pozicijama u privrednim subjektima koji su bili obuhvaćeni istraživanjem. Dakle, ciljevi istraživanja provedenog na uzorku od 101 subjekta na području opštine Laktaši su:

- Anketirati najmanje 100 privrednih subjekata sa područja opštine;
- Kreirati baze podataka privrednih subjekata koji posluju na području ove partnerske opštine;
- Uraditi analizu potreba za uspostavom aktivnije saradnje privatnog i javnog sektora na osnovu kreirane baze, tj. provedenog istraživanja u partnerskoj opštini;
- Urađenu analizu prezentovati relevantnim akterima iz javnog sektora i svim zainteresovanim predstavnicima privatnog sektora, posebno onima koji su bili obuhvaćeni istraživanjem.

2.2. Ciljana grupa

U istraživanju su učestvovali vlasnici i direktori privrednih subjekata koji posluju na području opštine Laktaši. Veličina uzorka za istraživanje je utvrđena na osnovu raspoloživih resursa u Projektu, njegove reprezentativnosti i obuhvata najvažnijih sektora lokalne privredu.

Istraživanje je u sklopu uzorka obuhvatilo subjekte iz 14 različitih sektora privrede uobzirujući pri tome glavnu djelatnosti privrednih subjekata.

U istraživanju na osnovu koga je urađena ova analiza učestvovali su vlasnici i direktori preduzeća, samostalni preduzetnici ili nosioci poljoprivrednih gazdinstava, jer su to osobe koje donose odluke, imaju sve relevantne informacije i kreiraju poslovne politike i planove anketiranih subjekata u budućnosti.

Metoda koja se koristila za potrebe ovog istraživanja je „jedan-na-jedan“ - direktno anketiranje. Anketari su direktno posjetili privredne subjekte i u razgovoru sa menadžmentom (vlasnik, direktor i sl.) došli do traženih podataka. Dakle, primjenjen je metod istraživanja koji se zasniva na ličnom intervjuu ispitanika. Anketari su prethodno prošli obuku za obavljanje ovog posla, a kod pojedinih ispitanika angažovane anketare pratili su i članovi projektnog tima.

2.3. Sadržaj upitnika

Od čitavog anketnog Upitnika koji se sastoji od sedam (7) odvojenih cjelina koje treba da pored prikupljanja osnovnih informacija o anketiranom obrade i njihovo mišljenje o privrednom ambijentu i sagleda njihove potrebe u vezi sa podrškama razvoju njihovog poslovanja. Ova analiza fokusirana je samo na podatke koje se odnose na stavove ispitanika o lokalnom poslovnom ambijentu i potrebama za pokretanje i funkcionisanje dijaloga privatnog i javnog sektora.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

3.1. Broj anketiranih subjekata, obuhvaćeni sektori privrede i oblici organizovanja

Na području opštine Laktaši anketni uzorak je obuhvatio ukupno 101 ispitanika. Istraživanjem su obuhvaćeni privredni subjekti različitih organizacionih oblika i to:

1.	Privredna društva (Društva sa ograničenom odgovornošću/d.o.o.)	74
2.	Samostalni preduzetnici/s.p.	18
3.	Akcionarska društva/a.d.	4
4.	Zadruga	3
5.	Komercijalna porodična poljoprivredna gazdinstva/p.p.g.	2

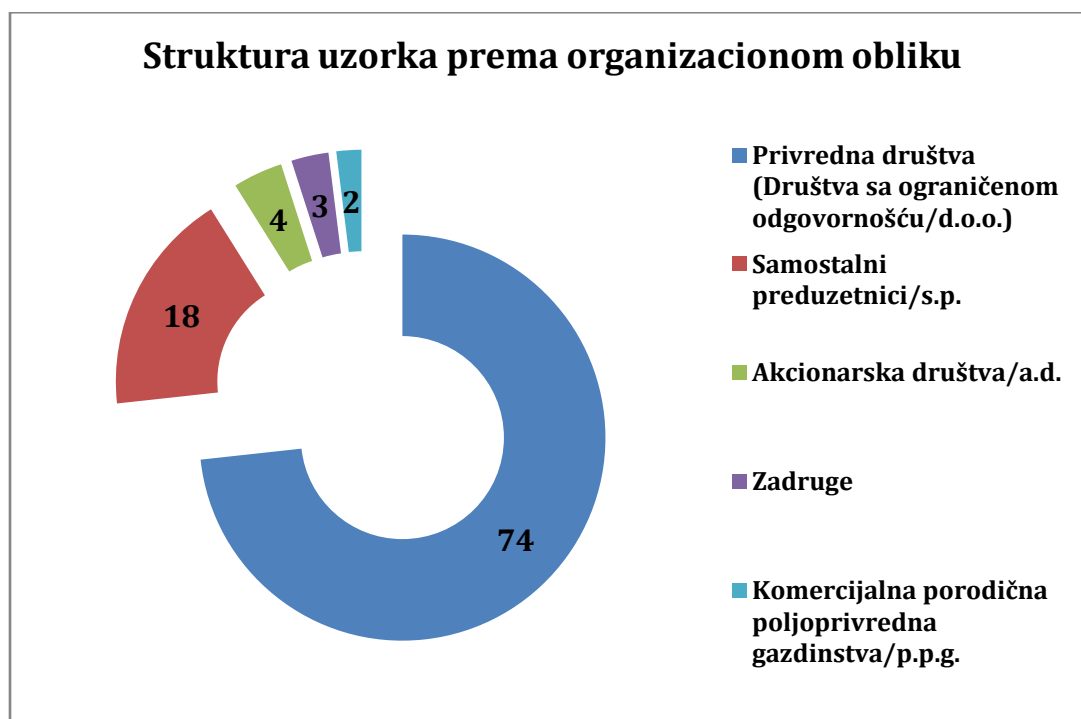

Figure 1 Pregled uzorka po organizacionom obliku - Laktaši

Uzorak se sastojao od subjekata iz sledećih privrednih sektora:

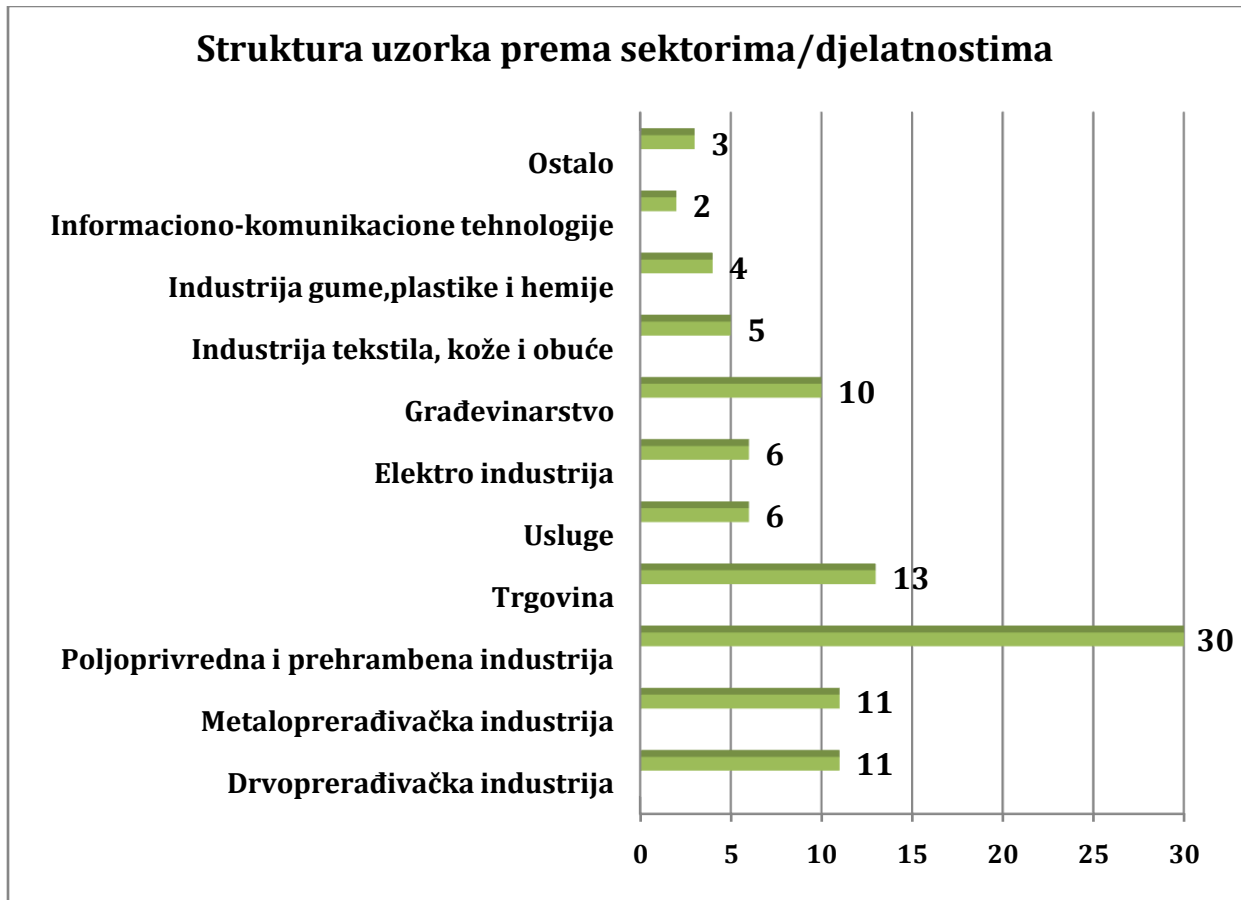

Figure 2 Pregled uzorka po sektorima – Laktaši

3.2. Stav privrednika o lokalnom poslovnom ambijentu

Obzirom da je jedan od ciljeva ove analize utvrditi zadovoljstvo privrednika, tj predstavnika privatnog sektora, lokalnim poslovnim ambijentom, u anketnom upitniku od njih je traženo da navedu po 3 (tri) najpozitivnije stvari i 3 (tri) najnegativnije stvari vezane za opštinu Laktaši kao mjesto za poslovanje.

Ovdje je bitno napomenuti da od ukupnog uzorka (101) čak 51 anketirani subjekat ili 50 % njih, nisu naveli niti jednu pozitivnu stvar o lokalnom ambijentu za poslovanje, odnosno 50 ispitanika ili njih sammo 50 % (polovina) je navelo bar jednu pozitivnu stvar vezanu za opštinu Laktaši kao mjesto za vođenje poslovanja, a ukupan broj iznesenih pozitivnih zapažanja je 72.

S druge strane, 64 ispitanika ili njih 64 % navelo je bar jednu negativnu stvar u vezi sa lokalnim poslovnim ambijentom, a u 36 % slučajeva, tačnije 37 ispitanika nije dalo nikakav odgovor. Ukupan broj zabilježenih negativnih zapažanja lokalnih privrednih subjekata o ambijentu za poslovanje u opštini Laktaši iznosi 119.

Ovdje je bitno napomenuti da su sva zapažanja anketiranih dosljedno unesena u upitnike, a iz njih u bazu podataka o anketiranju koja je služila kao osnova za ovu analizu. Obzirom da bi statistički bilo nemoguće obraditi toliki broj različitih odgovora od kojih su mnogi suštinski isti, takvi odgovori su zajedno grupisani kao jedinstven odgovor i predstavljeni u naredna dva grafička prikaza.

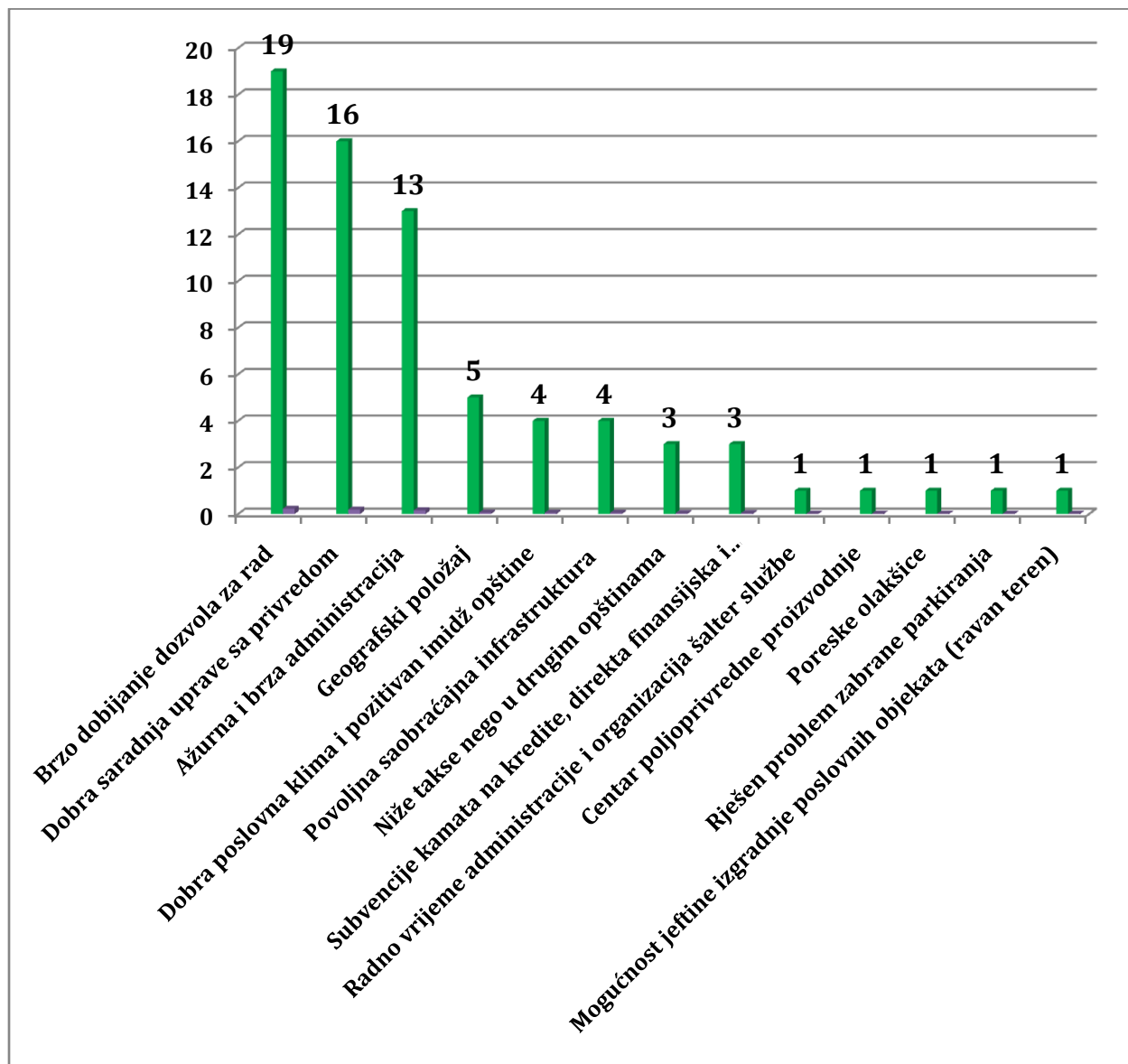

Figure 3 - Najpozitivnije stvari vezane za lokalni poslovni ambijent – Laktaši

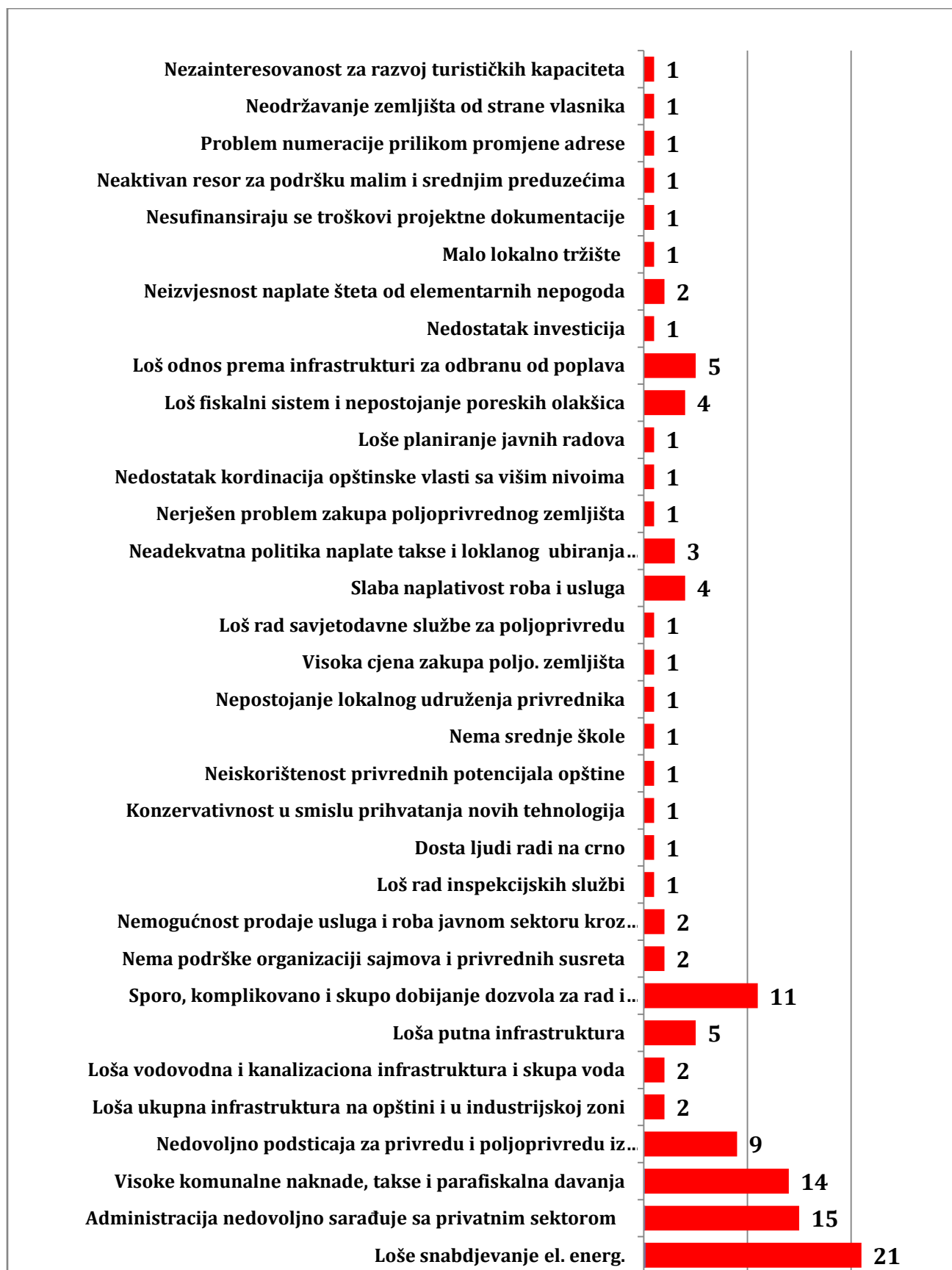

Figure 4 - Najnegativnije stvari vezane za lokalni poslovni ambijent - Laktaši

3.3. Stepen zadovoljstva javnim i komunalnim uslugama

Stepen zadovoljstva privrednika iz privatnog sektora uslugama javnog sektora (komunalne i druge usluge javnog sektora) istražen je kroz vrednovanje stepena zadovoljstva ispitanika tim uslugama ocjenom od 1 do 5 generalno za pružanje svih komunalnih usluga, te još i svake od komunalnih usluga posebno. Ovdje je i zadovoljstvo privrednika njihovim učešćem u konsultacijama sa javnim sektorom u vezi sa planiranjem javnih i komunalnih radova kao i drugim uslugama i redovnim poslovima javne administracije koji se tiču podrške privredu, također vrednovano ocjenama od 1 do 5. Na kraju je utvrđena i prosječna ocjena za svako od zasebnih pitanja, te prosječna ocjena zadovoljstva svih anketiranih subjekata uslugama javnog sektora. Utvrđeni rezultati ove analize u vezi sa pomenutim pitanjima izraženi kroz prosječnu ocjenu za svaku od usluga i postupaka javnog sektora bitnih za privatni sektor, dati su u sledeće grafiku.

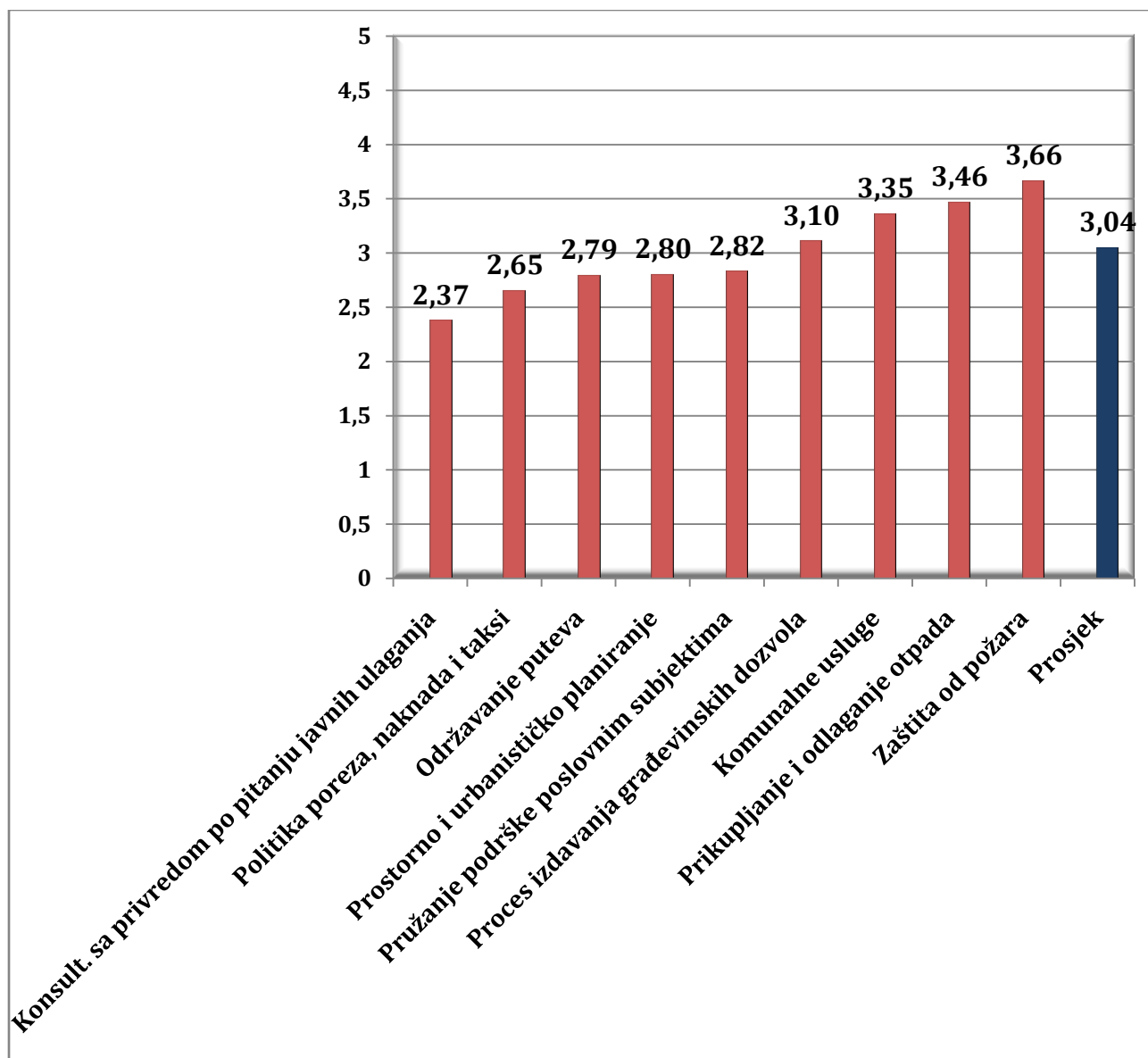

Figure 5 - Ocjena zadovoljstva javnim i komunalnim uslugama - Laktaši

3.4. Potreba uspostave aktivnije saradnje privatnog i javnog sektora u opštini Laktaši

Stav da saradnja privatnog i javnog sektora treba biti aktivnija iznijelo je 96 % ispitanika, odnosno samo su četiri (4) ispitanika izjavila da saradnja privatnog i javnog sektora ne treba biti aktivnija.

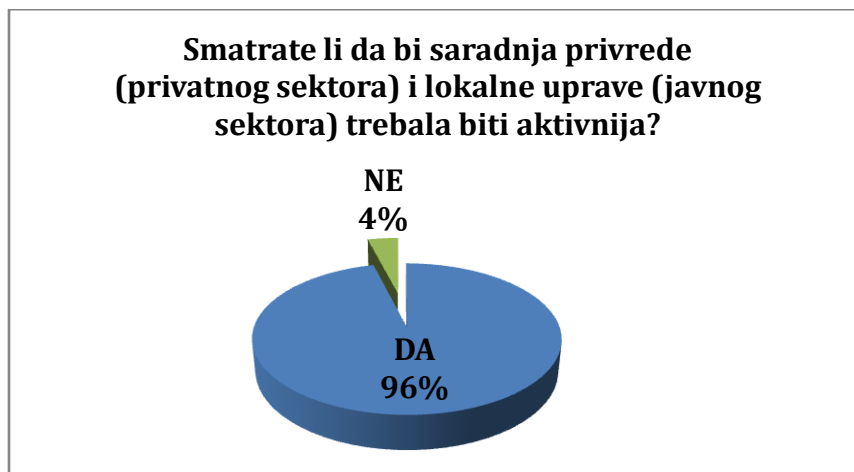

Figure 6 - Potreba za aktivnijom saradnjom privatnog i javnog sektora - Laktaši

3.5. Teme od najveće važnosti za dijalog privatnog i javnog sektora u svrhu unapređenja lokalnog poslovnog ambijenta u opštini Laktaši

U cilju započinjanja aktivnije saradnje kroz dijalog privatnog i javnog sektora na lokalnom nivou jednim pitanjem je ponuđeno 10 (deset) odabranih tema o čijoj su važnosti za doprinos unapređenju lokalnih uslova za razvoj poslovanja, ispitanici trebali iznijeti svoj stav, dakle potvrditi predloženu temu ili je ne identifikovati kao važnu za ostvarenje pomenutog cilja.

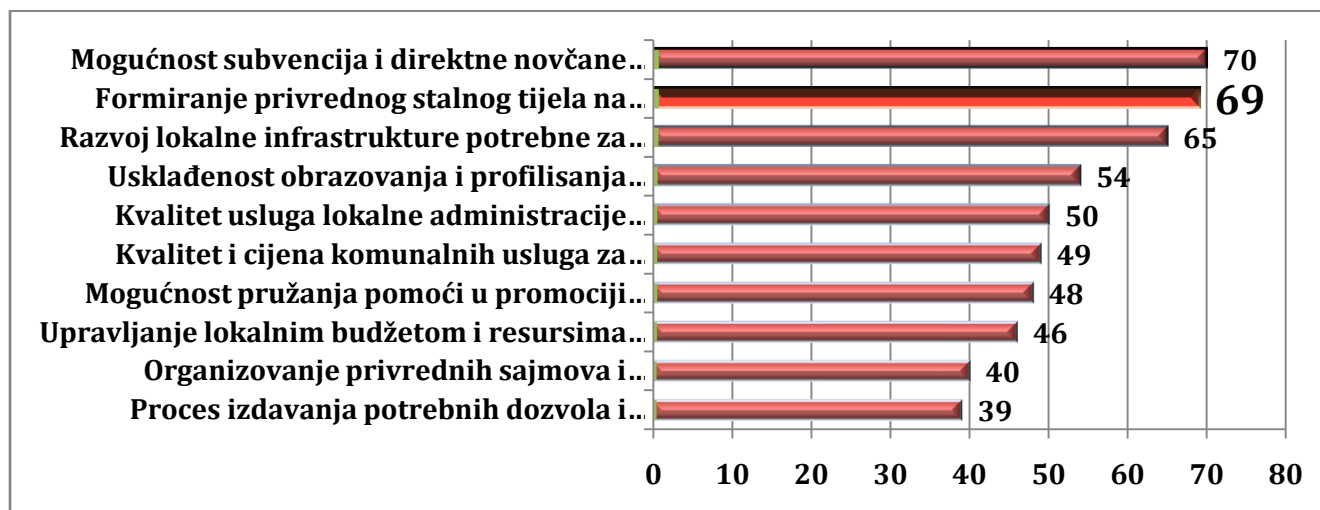

Figure 7 - Važne teme za otpočinjanje dijaloga privatnog i javnog sektora - Laktaši

3.6. Interes za učešće u strukturama za saradnju privatnog i javnog sektora

Stav o aktivnom učešću relevantnih predstavnika anketiranih privrednih subjekata u budućim lokalnim strukturama preko kojih će se uspostaviti i voditi aktivnija saradnja privatnog i javnog sektora kroz konstruktivan dijalog istražen je direktnim pitanjem, sa samo dvije opcije odgovora Da ili NE. Formiranje određenih struktura za aktivan privatno-javni dijalog utvrđeno je kao neophodan korak ka kreiranju boljeg poslovnog ambijenta na lokalnom nivou. Anketari su ovo pitanje dodatno obrazložili pozitivnim iskustvima lokalnih zajednica koje su upravo formiranjem takvih struktura imali značajne rezultate u poboljšanju svog imidža kao povoljne sredine za poslovanje. Želju da aktivno doprinesu radu budućeg zajedničkog savjetodavnog tijela sastavljenog od predstavnika javnog i privatnog sektora izrazilo je svojim pozitivnim odgovorom na ovo pitanje skoro 60 % ispitanika, tačnije, rezultat analize odgovora na ovo pitanje dat je u sljedećem grafiku.

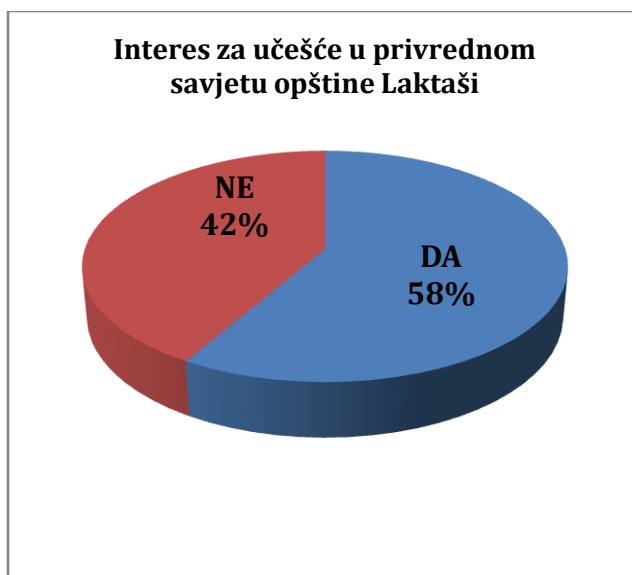

Figure 8 - Interes privrednih subjekata za učešće u strukturama za PJD - Laktaši